

Vychází nové číslo časopisu Era 21 - 3/2014

Author: SF / LH | Published: 02.06.2014

Všude dobře, doma nejlíp

Filip Landa

Architekt, který se po studiích ve velkoměstě navrací do svého rodiště, to nemá jednoduché. V regionech mimo centrum vládou úplně jiné podmínky než v metropolích, ve kterých je soustředěn velký kapitál a spousta možností, jak se prosadit, společensky etablovat a ekonomicky přežít. Přesto se řada architektů snaží ve svém rodném kraji působit a přispívat ke zlepšení kvality života, mnohdy za cenu velkého osobního nasazení, existenčních rizik i ztráty prestiže. A to všechno zřejmě proto, že člověku více záleží na místě, kde cítí svoje kořeny.

Často i drobné architektonické zásahy stačí k tomu, aby podnítky aktivitu místní komunity a následnou kumulaci dalších kvalitních realizací. Všechny stavby vznikají v podstatně skromnějších podmínkách, ale přesto, či právě proto, nepostrádají působivost. Je dost dobře možné, že příliš mnoho soustředěného kapitálu nakonec vede k degradaci prostředí, zatímco objekty vznikající v místech rodné nebo zdomácnělé krajiny architektů reagují na své okolí bezprostředně, s hlubokou znalostí místních podmínek a kontextu. Regionální tvůrci bývají stranou zájmu médií, přestože jejich názory a přístup k tvorbě stojí za povšimnutí.

V životě místního stavitele tak přichází bod zlomu, kdy musí učinit rozhodnutí pro exodus z regionu do metropole. Českým architektům, kteří svou praxi zahájili kdesi na maloměstě, často nezbyvá nic jiného než otevřít pobočku v Praze, aby byli blíže k potenciálním klientům a zakázkám. Přesto udržují při životě i původní kancelář, kam se pravidelně vrací a zúročují zde zkušenosti i kapitál získaný ve velkém městě.

Téma návratu na rodnou hroudu je nesčetněkrát zpracováno v umění. Smetanova Má vlast se stala zásadním dílem českých hudebních dějin. V naší hymně se zpívá „Kde domov můj“. Námět domova nalezneme snad v každém druhém literárním počínu, zejména v poezii. Pojem „Heimat“ se stává důležitým fenoménem pro řadu filozofů. Není však cílem našeho časopisu nad tématem domova příliš hloubat a filozofovat. Blíží se léto, čas odpočinku a nabírání nových sil. Chceme ukázat obyčejnou praxi, v níž lze - často bezděčně a jen tak mimochodem - zahlédnout přirozenost silných vazeb a zakořeněnosti v místě působnosti stavitele, pana domácího. Z velké části jde o drobné realizace vznikající v malých městech a obcích. Realizace, které vznikly spíše z osobní invence jejich tvůrce. Možná nejde ani tak o domy, jako o lidi, kteří je stavějí. A pro něž je stavěno.

